



energiavirasto
energimyndigheten

Dnro 492/201/2015

ENERGIAVIRASTON TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2014



Sisällys

1. Toimintakertomus.....	1
1.1 Johdon katsaus.....	1
1.2 Vaikuttavuus.....	2
1.2.1 Sähkö- ja maakaasuverkkopalveluja tarjotaan tehokkaasti, luotettavasti ja kohtuulliseen hintaan.....	2
1.2.2 Sähkömarkkinat toimivat hyvin.....	2
1.2.4 Suomi täyttää Kioton pöytäkirjan velvoitteet ja päästökauppasektorin velvoitteet kaudelle 2013–2020.....	4
1.3 Toiminnallinen tehokkuus.....	7
1.3.1 Toiminnan tuottavuus.....	7
1.3.2 Toiminnan taloudellisuus.....	7
1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	10
1.4 Tuotokset ja laadunhallinta.....	12
1.4.1 Suoritteet ja julkishyödykkeet.....	12
1.4.2 Palvelukyky ja laatu.....	15
1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	17
1.5.1 Keskeisiä tietoja henkilöstöstä.....	17
1.5.2 Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tavoitteet.....	18
1.6 Tilinpäätösanalyysi.....	20
1.6.1 Rahoituksen rakenne.....	20
1.6.2 Talousarvion toteutuminen.....	21
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	22
1.6.4 Tase.....	25
1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	25
1.8 Maine on hyvällä tasolla.....	26
1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	26
2. Talousarvion toteumalaskelma.....	27
3. Tuotto- ja kululaskelma.....	28
4. Tase.....	29
5. Liitetiedot.....	31
6. Allekirjoitus.....	36

1. Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Vuosi 2014 oli viraston ensimmäinen toimintavuosi Energiavirasto-nimellä. Osana muu-
tosta virasto otti käyttöön uuden strategian, jonka keskeisenä osana määriteltiin muun
muassa työssä sovellettavat arvot. Viraston ulkoinen ilme heijastaa tapahtunutta muu-
tosta.

Perinteisen valvontatyön ohella ovat viime vuosina painottuneet edistämistehtävät.
Vuonna 2014 käynnistettiin onnistuneesti työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan
energiatehokkuustehtävien hoitaminen uudessa ryhmässä. Vuoden kuluessa rekrytoi-
tiin myös tarvittavat asiantuntijat.

Uusiutuvan sähkön tuotantotukeen liitettiin vuoden kuluessa uusia tehtäviä. Nämä liit-
tyvät tuulivoiman kompensatioalueisiin, sähkön alkuperän varmentamiseen sekä tuu-
livoiman kiintiöpäätöksiin. Tukea maksettiin yhteensä 79,6 miljoonaa euroa 106 voima-
laitokselle.

Biopolttoaineiden kestävyysvalvonta on käynnistynyt tehokkaasti. Esimerkiksi yritys-
kohtaisia kestävyysjärjestelmiä hyväksyttiin vuoden mittaan.

Päästölupien osalta vuonna 2014 työllistivät erityisesti niin sanotut parannusraportit.
Lupamuutosasioita oli myös vireillä runsaasti. Päästökaupparekisteriin liittyen Energia-
viraston palveluja kehitetään muun muassa asianhallintajärjestelmää parantamalla.

Energiavirasto on osallistunut aktiivisesti eurooppalaisten sähkö- ja kaasumarkkinoiden
verkkosääntöjen valmisteluun muun muassa yhteistyövirasto ACER:n kautta. Tukku-
markkinoiden REMIT-valvonta käynnistettiin vuoden aikana. Sähkön vähittäismarkki-
noita on edistetty erityisesti muiden pohjoismaisten sääntelyviranomaisten kanssa.

Verkkovalvonnassa työ on painottunut valvontamenetelmien kehittämiseen vuonna
2016 alkaville valvontajaksoille. Valmistelua on tehty avoimesti ja toimijoiden kanssa
aktiivisesti keskustellen. Kesällä sähköverkkoyhtiöt toimittivat ensimmäiset uuden säh-
kömarkkinalain mukaiset kehittämissuunnitelmat, joilla pyritään toimitusvarmuuden
parantamiseen.

Kirstyvä valtiontalous heijastuu viraston toimintaan. Toiminnallista tehokkuutta on pa-
rannettu muun muassa tietojärjestelmien avulla. Vuonna 2014 käynnistettiin projektin-
hallintatoiminto (PMO). Syksyllä päivitettiin viraston riskiarviointi. Henkilöstöhallinnossa
sisäinen tehtäväkierto ja yhteisten osaamisresurssien hyödyntäminen ovat painopis-
teitä.



1.2 Vaikuttavuus

1.2.1 Sähkö- ja maakaasuverkkopalveluja tarjotaan tehokkaasti, luotettavasti ja kohtuulliseen hintaan

Energiaviraston keskeisenä tehtävänä on varmistaa lakisääteisenä monopolina toimivien sähköverkkotoiminnan ja maakaasuverkkotoiminnan tuottamien palvelujen hinnoittelun kohtuullisuus sekä verkkotoiminnan tehokkuus, palveluiden korkea laatu ja toimitusvarmuus sekä liiketoiminnan kehittäminen.

Sähkö- ja maakaasuverkkojen palvelujen hinnoittelun kohtuullisuudelle ja verkkotoiminnan tehokkuudelle ei ole asetettu numeerista tavoitearvoa. Energiaviraston pyrkimyksenä on varmistaa verkkopalvelujen hinnoittelun kohtuullisuus ja verkkotoiminnan tehokkuus siten, että verkonhaltijat suorittavat lakisääteiset tehtävänsä ja pystyvät toteuttamaan tarvittavat investoinnit.

Sähkön siirron ja -jakelun häiriöttömyyttä mitataan asiakkaan kokemalla keskimääräisellä keskeytysajalla, keskeytysten lukumäärällä sekä vähintään 12 tunnin keskeytysten perusteella vakiokorvauksia saaneiden asiakkaiden osuuden kehittymisellä. Tiedot kerätään verkonhaltijoilta vuosittain aina kunkin vuoden toukokuun loppuun mennessä. Vuotta 2014 koskevat tiedot ovat siten saatavilla aikaisintaan toukokuun 2015 lopussa.

Vuonna 2013 asiakkaan kokema keskimääräinen keskeytysaika jakeluverkossa oli 336 minuuttia ja keskeytysten lukumäärä 5,8. Vähintään 12 tunnin keskeytysten perusteella vakiokorvauksia saaneiden asiakkaiden osuus oli 7,4 prosenttia. Vuoteen 2012 verrattuna keskeytyksiä on ollut vain hieman enemmän, mutta keskeytykset ovat olleet keskimäärin selvästi pidempiä

1.2.2 Sähkömarkkinat toimivat hyvin

Sähkön tukkumarkkinoiden toimivuuden edistämisen kohteita olivat markkinoiden käytettävissä olevan riittävän siirtokapasiteetin varmistaminen, siirtorajoitusten hallinta markkinoiden kannalta optimaalisella tavalla, tasesähkömarkkinoiden integraatio ja markkinoiden läpinäkyvyyden kehittäminen.

Sähkön tukkumarkkinoiden keskeisiä edistämisen kohteita olivat markkinoiden käytettävissä olevan, riittävän siirtokapasiteetin varmistaminen, siirtorajoitusten hallinta sekä markkinoiden eheys ja läpinäkyvyys. Tavoitteena on edistää markkinaintegraatiota sekä riittävien siirtoyhteyksien varmistamista.

Suomen sähkön tarpeesta suuri osa katetaan markkinaehtoisesti tuonnilla Ruotsista ja Norjasta. Siirtokapasiteetti suhteessa Suomen sähkön tarpeeseen on merkittävä.

Siirtokapasiteetin riittävyyttä sekä siirtorajoitusten hallinnan optimaalisuutta markkinoiden kannalta seurataan sähkön kantaverkonhaltijan pullonkaulatulojen perusteella. Tavoitteeksi tälle oli asetettu 20 miljoonaa euroa vuodessa. Vuonna 2014 Fingrid Oyj:n pullonkaulatulot olivat 51 miljoonaa euroa.

Sähkön vähittäismarkkinoiden toimivuuden edistämisen kohteena on ollut sähkönmyyjän vaihdon sujuvuuden parantaminen sähköasiakkaiden, myyjien ja verkonhaltijoiden näkökulmasta. Sähkön vähittäismarkkinoiden toimivuutta seurataan myyjän vaihtoaktiivisuuden perusteella sekä eri sidosryhmille (myyjät, verkonhaltijat ja sähkön käyttäjät) tehdyn asiakaskyselyn avulla.



Vuonna 2014 sähkönmyyjän vaihtoaktiivisuus oli 10,4 prosenttia. Viime vuonna myyjä vaihtui 320 000 sähkönkäyttöpaikassa.

Asiakas- ja sidosryhmäkyselyn perusteella eri sidosryhmien sähkömarkkinoiden toivuudesta antamien arvosanojen keskiarvo 3,39, kun se edellisenä vuonna oli 3,5.

1.2.3 Uusiutuvan energian osuus sähköntuotannossa kasvaa

Virasto hallinnoi ja valvoo uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön tuotantotukia. Viime vuonna tehtävät painottuivat tuotantotukilain muutosten käynnistämiseen sekä sähköiseen asiointijärjestelmän (SATU) ja valvonnan kehittämiseen. Virasto peri ensimmäiset tuulivoiman kompensatiomaksut ja teki ensimmäiset tuulivoiman kiintiöpäätökset. Valvonnassa keskityttiin todentajien tuotantoselvitysten varmennuksiin ja tehtiin ensimmäinen voimalaitostarkastus.

Vuonna 2014 syöttötariffijärjestelmään hyväksyttiin 22 uutta voimalaitosta ja vuoden lopussa järjestelmässä oli 106 voimalaitosta, joista 50 oli metsähakevoimaloita, 53 tuulivoimaloita, kaksi biokaasuvoimalaa ja yksi puupolttoainevoimala. Yhteensä näiden voimalaitosten tukeen oikeuttavan sähkön vuosituotantoarvio oli noin 7,1 terawattituntia ja nimellisteho 4 503 megavoltttiampeeria.

Tuulivoimaloita järjestelmään voidaan hyväksyä enintään 2 500 megavoltttiampeeria ja viime vuoden lopussa järjestelmässä olevien tuulivoimaloiden generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho oli 711 megavoltttiampeeria. Lisäksi kiintiöpäätöksiä oli 129 megavoltttiampeeria.

Syöttötariffitukia maksettiin viime vuonna yhteensä 79,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2014 aikana tuotettu ja tukeen oikeutettu sähköntuotanto sekä tukisummat selviävät myöhemmin. Tuuli-, biokaasu- ja puupolttoainevoimaloiden maksatushakemus tulee jättää kahden kuukauden kuluessa tariffijakson päättymisen jälkeen. Metsähakelaitosten osahakemuksen voi tehdä yhdellä kertaa neljältä tariffijaksolta peräkkäin ja kahden kuukauden kuluessa viimeisen tariffijakson päättymisestä.

Virasto valvoo myös lakia biopolttoaineista ja bionesteistä sekä teki näitä koskevia kestävyysjärjestelmän hyväksymispäätöksiä 16 ja antoi neljä ennakkotietopäätöstä. Uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön alkuperätakuulaki muuttui kesällä 2013, jota vuotta koskevan jäännösjakauman Energiavirasto julkaisi ensimmäisen kerran kesällä 2014. Jäännösjakauma tulee ilmoittaa sähkön myynnin edistämisineistoissa ja markkinoinnissa uusiutuvilla energialähteillä varmentamattoman sähkön osalla.

Viime alusta lukien virastolle siirtyi työ- ja elinkeinoministeriöstä uusiutuvan energian edistämiseen ja politiikkatoimien arviointiin, raportointiin ja seurantaan liittyviä tehtäviä. Kertomusvuonna virasto teki vaikutusarviontien taustaksi uusiutuvan energian tuukiin liittyviä taloudellisia laskelmia, sopi raportointeihin liittyvistä menettelytavoista ja oli edustettuna useassa työryhmässä. Oman tehtäväkokonaisuutensa muodosti Motiva Oy:n energiatyöohjelman suuntaaminen ja seuranta uusiutuvan energian informaatio-ohjausta koskien.

Viime vuoden lopulla valmistauduttiin myös käsittelyssä olevan tuotantotukilain tuoreimpaan muutosehdotukseen, joka koskee metsähakesähkön sääntelyä. Lisäksi valmistauduttiin uusiutuvan energian asentajien kouluttajien hyväksymistä ja lain noudattamista koskevan säädösten valmisteluun. Eduskunta hyväksyi lain joulukuussa.

1.2.4 Suomi täyttää Kioton pöytäkirjan velvoitteet ja päästökauppasektorin velvoitteet kaudelle 2013–2020

EU:n päästökaupassa on parhaillaan käynnissä Kioton pöytäkirjan toinen velvoitekausi vuosille 2013–2020. Kioton pöytäkirja velvoittaa maita muun muassa raportoimaan päästönsä sekä kehittämään ja ylläpitämään toimivaa päästöoikeuksien rekisterijärjestelmää. Päästöjen raportoinnin ja Kioton pöytäkirjan mukaisen kansallisen päästökaupparekisterin tavoitteena on osaltaan varmistaa, että Suomi täyttää Kioton pöytäkirjan ja EU:n päästökaupan kasvihuonekaasujen rajoittamis- ja raportointivelvoitteet.

Viraston tehtävänä on valvoa, että päästökauppaan kuuluvat yritykset raportoivat päästönsä vuosittain ja varmistaa, että yritykset palauttavat päästöjä vastaavan määrän päästöoikeuksia tai -yksiköitä määräaikaan mennessä. Virasto toteuttaa näitä tavoitteita omin toimin.

Vaikuttavuustavoitteen toteutumiseen vaikuttaa yritysten vuosittaisen päästöraportoinnin virheettömyys. Päästöraportoinnin todentamisen yhteydessä tarkistettavassa vuosittaisessa päästöselvityksessä ei saa olla puutteita tai virheitä, jotka vaikuttavat palautettavaan päästöoikeusmäärään.

Energiavirastolle asetetun tavoitteen mittarina oli, että kaikki toiminnassa olevat laitokset palauttavat päästöjä vastaavat päästöoikeudet tai -yksiköt päästökaupparekisteriin 30.4.2014 mennessä.

1.2.5 Energiatehokkuuden edistämistoiminta käynnistyi

Viraston uusi energiategokkuusryhmä aloitti työt kahden asiantuntijan voimin vuoden 2014 alussa. Syksyllä ryhmän vahvuus nousi viiteen. Vaikka substanssitöihinkin päästiin jo hyvin kiinni, oli vuosi 2014 kokonaisuutena vielä ryhmän rakentamista ja tehtävien haltuunottoa.

Energiaviraston ensimmäinen ja kiireellisin työ vuoden 2014 alussa oli Motivan Energiatyöohjelmatilauksen valmistelu. Motivalta vuosittain tilattavat energiategokkuuden ja uusiutuvan energian edistämistyöt ovat keskeisessä roolissa Energiavirastolle työ- ja elinkeinoministeriöstä siirtyneiden tehtävien toimeenpanossa.

Vuotta 2014 koskeva 3,2 miljoonan euron rahoituspäätös saatiin valmiiksi helmikuun alussa ja edistämistyöt jatkumaan suunnitellulla tavalla ja ilman ongelmia. Energiatyöohjelmassa on kuusi toiminta-aluetta ja näissä yksittäisiä projekteja tai prosesseja kuvattuna viitisen kymmentä. Vuoden 2015 toiminnan suunnitteluprosessi käynnistyi toukokuussa ja tältä pohjalta valmisteltu Motivan tarjous projektisuunnitelmiseen joulukuussa.

Toinen alkuvuoden ja tiukan aikataulun tehtävä oli energiategokkuusdirektiivin velvoitteena olevan kansallisen energiategokkuuden toimintasuunnitelman loppuun saattaminen. Työ- ja elinkeinoministeriö oli käynnistänyt raportoinnin valmistelutyöt kesäkuussa 2013. Sekä kansallinen toimintasuunnitelma NEEAP-3 että energiategokkuusdirektiivin



vuosiraportti toimitettiin komissiolle ajallaan, muutama päivä ennen huhtikuun lopun määräaikaa.

Energiatehokkuusdirektiivin toimeenpanoon liittyen virasto osallistui koko vuoden ajan merkittävällä panostuksella uuden energiatehokkuuslain valmistelutyöhön. Alkusyksyn saakka työ painottui lakiesityksen valmisteluun, loppuvuosi suurten yritysten energiakatselmusten toimeenpanoa koskevien asetusten valmisteluun.

Energiatehokkuuslaki tuli voimaan vuoden 2015 alusta ja asetukset siitä muutaman viikon viiveellä. Säädösten valmistelun ohessa suunniteltiin Energiaviraston vastuulle vuoden tulevien tehtävien käytännön toteutusta. Suurten yritysten pakolliset energiakatselmuksia ovat Suomessa todella suuri muutos ja haaste. Niiden toimeenpanon tulee olla huolellisesti ja harkiten suunniteltua. Tämän tontin työ huipentui joulukuun puolivälissä järjestettyyn suureen ja hyvin onnistuneeseen tiedotustilaisuuteen.

Energiatehokkuussopimukset ovat Suomessa olleet jo pitkään keskeinen politiikkatoimi sekä kansallisten että EU:n energiansäästötavoitteiden toimeenpanossa. Energiavirasto otti syksyn kuluessa vaiheittain vastuuta nykyisten vuoden 2016 loppuun saakka voimassa olevien nykyisten sopimusten toimeenpanosta.

Syksyn keskeisin tavoite oli toteuttaa yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön ja Motivan kanssa sidosryhmätapaamisia uudesta vuonna 2017 käynnistyvästä sopimusjaksoista. Lähes kymmenessä tilaisuudessa saavutettiin toimijoiden kanssa yhteinen sitoutuminen aloittaa sopimusneuvottelut alkuvuodesta 2015.

Tuotteiden energiatehokkuudelle asetetaan ekosuunnittelu- ja energiamerkintädirektiivin nojalla sitovia vaatimuksia. Ekologisen suunnittelun vaatimukset tarkoittavat käytännössä energiatehokkuusvaatimuksia ja näiden vaatimusten vastaisten tuotteiden markkinoille saattamiskieltoa. Vuoden 2014 alussa valmisteluvastuu muiden kuin rakennustuotteita koskevien asetusten osalta siirtyi Energiavirastolle.

Rakennustuotteiden osalta valmisteluvastuu on ympäristöministeriöllä. Tähän mennessä ekologisen suunnittelun vaatimuksia on asetettu 24 tuoteryhmälle. Yli kolmekymmenelle vaatimukset ovat valmistelussa. Energiamerkintävaatimukset on asetettu 12 tuoteryhmälle ja valmistelussa on vajaan kahdenkymmenen tuoteryhmän vaatimukset.

Energiavirasto osallistui vuonna 2014 useiden Suomelle keskeisiin tuoteryhmiin, kuten ammatti- ja kaupankylmälaitteisiin, kompressoreihin, sähkömoottoreihin, höyrykattiloihin ja valaistukseen liittyvien asetusten valmisteluun. Energiavirasto on osallistunut asetusten sidosryhmäkuulemisiin, kuulemisfoorumeihin ja äänestyskokouksiin. Lisäksi viraston toimesta on valmisteltu kirjallisia kannanottoja tuoteryhmiin liittyviin teknisiin kysymyksiin. Virasto on järjestänyt useita ekosuunnitteluasetuksiin ja niiden valmisteluun liittyviä sidosryhmäkuulemisiä ja tiedotustilaisuuksia kansallisille toimijoille.



Taulukko 1

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden toteutumien 2012–2014

Vaikuttavuus	Mittari ¹⁾	2012 Toteuma	2013 Toteuma	2014 Tavoite	2014 Toteuma
Kohtuuhintaiset sähköverkkopalvelut	Sähkönjakelun reaalisen hinnan kehitys, enintään (%)	0,6	-1,8	ei asetettu numeerista tavoitetta	-2,6
Kohtuuhintaiset maakaasuverkkopalvelut	Maakaasuverkko-palveluiden reaalisen hinnan kehitys, enintään (%)	-1,6	-1,6	ei asetettu numeerista tavoitetta	
Sähkön siirto ja jakelu ovat riittävän häiriöttömiä ja keskeytyksettömiä	Asiakkaan kokema keskimääräinen keskeytysaika jakeluverkossa, enint. (min)	175	336	120	336
	Asiakkaiden kokemien keskeytysten lukumäärä jakeluverkossa, enintään (kpl)	5,4	5,8	5	5,8
	Vähintään 12 tunnin keskeytysten perusteella vakiokorvauksia saaneiden asiakkaiden osuus, enintään (%)	2,8	tieto ei vielä saatavilla ¹	0,8	7,4
Siirtokapasiteetin riittävyys ja siirtorajoitusten hallinnan optimaalisuus	Osuus ajasta, jonka Suomi on oma hinta-alueensa pohjoismaisilla markkinoilla, enintään (%) ¹	39	19	Ei asetettu numeerista tavoitetta	47,8
Vähittäismarkkinoiden toimivuus	Sähkönmyyjän vaihtoaktiivisuus vähittäismarkkinoilla, vähintään (%)	7,7	10,1	7	10,4
	Komission julkaisema kuluttaja-arvio Suomen sähkömarkkinoista (MPI), vähintään (asteikolla 0-100) ²	74,7	77,5	75	Tietoa ei saatavilla ³
	Vuotuinen asiakaskysely vähittäismarkkinoiden toimivuudesta, vähintään (asteikolla 1-5)	3,3	3,5	3,5	3,4
Päästökauppasektori täyttää hiilidioksidipäästöjen rajoittamisvelvoitteet	Osuus yrityksistä, joka on palauttanut päästöjä vastaavat päästöoikeudet 30.4. mennessä	100 %	kaikki paitsi yksi laitos	100 %	100 %

¹ Ruotsi jakaantui 1.11.2011 alkaen neljään tarjousalueeseen. Toteumat esittävät, kuinka suuren osan ajasta Suomen tarjousalueella hinta poikkesi Ruotsin SE1-SE3 tarjousalueiden hinnasta.

² Euroopan komission (DG SANCO) vuosittain julkaisema Consumer Market Scoreboard.

³ Euroopan komissio ei ole vielä julkaissut vuoden 2014 MPI-indeksiä.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1 Toiminnan tuottavuus

Energiaviraston tuottavuutta on mitattu Tilastokeskuksen laskemalla kokonaistuottavuuden indeksillä, joka ottaa huomioon suoritteet, niihin käytetyn työajan ja kokonaiskustannukset. Tilastokeskuksen mukaan tilasto on lakkautettu Tilastokeskuksen relevanssiselvityksessä.

Virasto suorittaa EFQM-itsearviointia kahden vuoden välein, viimeksi 2013 ja seuraavan kerran 2015.

1.3.2 Toiminnan taloudellisuus

Viraston eri toimintojen taloudellisuuden kehittymistä voidaan arvioida suhteuttamalla niiden aiheuttamia kustannuksia valvottavien markkinoiden kokoon nähden. Seurattavia toimintoja ovat sähkömarkkinatoiminta (sisältää sekä sähköverkkotoiminnan että muun sähkötoimialan valvonnan sekä sähköluvut), maakaasumarkkinatoiminta (vas-
taavalla tavalla laajasti kuin sähkö), päästökauppa (sisältäen päästökaupparekisterin ja päästöoikeuksien huutokaupan) sekä uusiutuva energia. Energiatehokkuuden edistämistyö käynnistyi 2014 alusta lukien. Vuoden aikana valmisteltiin ryhmän toimintaa sekä työ- ja elinkeinoministeriötä virastolle siirtyneiden energiatehokkuustehtävien toimeenpanoa. Toiminta käynnistyi täysipainotteisesti 2015 alusta.

Tavoitteena on sähkö- ja maakaasumarkkinavalvonnan sekä päästökaupan valvonnan taloudellisuus. Mittareina käytetään sähkö-, maakaasu- ja päästökaupan valvontaan kohdistettuja kustannuksia suhteutettuna sähkön ja maakaasun kulutukseen sekä päästökaupparekisterin kokoon. Tuotantotuen maksamisen taloudellisuus mitataan syötötariffijärjestelmän kustannusten suhteella tuotettuun sähkөөn. Mittareiden saamiin arvoihin vaikuttaa sekä toimintamenojen muuttuminen että jakajana olevien suureiden muutokset.

Energiatehokkuuden edistämistyö käynnistyi 2014 alusta lukien. Vuoden aikana valmisteltiin ryhmän toimintaa sekä työ- ja elinkeinoministeriötä virastolle siirtyneiden energiatehokkuustehtävien toimeenpanoa.



Taulukko 2

Taloudellisuutta kuvaavia tunnuslukuja vuosilta 2012 – 2014

Taloudellisuus	Mittari	2012 Toteuma	2013 Toteuma	2014 Tavoite	2014 Toteuma
Valvonnan taloudellisuus	Sähkömarkkinatoimintojen kustannukset/sähkön kulutus, enintään (snt/kWh)	0,0036	0,0039	0,004	0,0043
	Maakaasumarkkinatoimintojen kustannukset/maakaasun kulutus, enintään (snt/m ³)	0,0022	0,0039	0,03	0,0102
	Päästökaupan kustannukset/laitosmäärä	ei laskettu	3420€	laskeva	3392€
	Syöttötariffijärjestelmän hallinnoinnin toimintakulut/syöttötariffijärjestelmällä tuotettu sähkö (eur/MWh)	0,62	0,40	0,2	0,39

Sähkömarkkinavalvonnan taloudellisuus saavutti tavoitteeksi asetetun arvon. Myös maakaasumarkkinoiden valvonnan osalta tavoite täyttyi. Kuitenkin tunnusluku kasvoi edellisvuodesta.

Päästökaupan valvonnan kustannukset ovat edellisen vuoden tasolla. Uuden 2013–2020 kauden lupien käsittely osoittautui huomattavasti ennakoitua haastavammaksi ja vuonna 2013 aloitettu lupien uudistaminen venyi siten, että 128 päästölupaa käsiteltiin loppuun vuoden 2014 puolella. Lisäksi virastolle tuli 133 komission tarkkailuasetuksen mukaista parannusraporttia käsiteltäväksi. Yhden kauden 2013–2020 päästölupahakemuksien käsittelyä varten vuoden 2012 lopulla palkatun määrä-aikaisen lupakäsittelijän määräaika jatkettiin edelleen vuoden 2014 loppuun.

Tuotantotuen valvonnan kustannukset olivat samalla tasolla kuin vuonna 2013. Vaikka kustannukset pienivät, niin tuella tuotetun sähkön määrä pieneni myös hieman. Tämä johtui puolestaan siitä, että metsähakkeella tuotetun sähkön tukitason pieneni, vaikka tuulivoimalla tuotetun sähkön määrä lisääntyi.

Seuraavassa taulukossa on esitetty kustannusten jakautuminen sähkömarkkinatoiminnan, maakaasumarkkinatoiminnan, päästökaupan, uusiutuvan energian sekä energiatehokkuuden kesken vuosina 2012–2014. Uusiutuvassa energiassa on mukana tuotantotuet ja biopolttoaineiden kestävyys. Energiatehokkuus on vuodelle 2014 uusi toiminto, eikä sille ole olemassa vertailutietoja.

Kustannuksissa on eritelty toiminnan välittömät kustannukset ja sille osoitetut yhteiskustannukset.



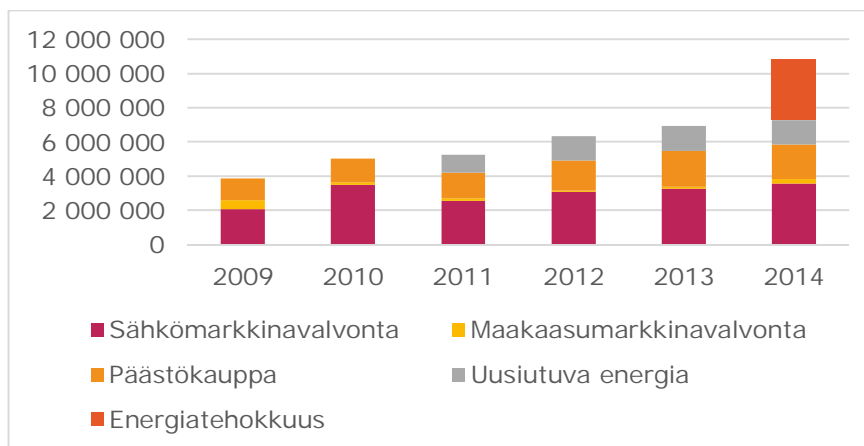
Taulukko 3

Kustannusten jakautuminen toiminnoittain vuosina 2012–2014

	Vuosi 2012	Vuosi 2013	Vuosi 2014
Sähkötömarkkinat	3 100 033	3 261 394	3 566 741
- suoraan kohdistettujen osuus	2 367 218	2 487 619	2 721 008
- yhteiskustannusten osuus	732 815	773 775	845 734
Maakaasumarkkinat	75 989	129 440	284 970
- suoraan kohdistettujen osuus	41 242	99 024	238 409
- yhteiskustannusten osuus	34 747	30 417	46 561
Päästökauppa	1 762 240	2 099 000	2 027 344
- suoraan kohdistettujen osuus	1 343 067	1 566 389	1 462 092
- yhteiskustannusten osuus	419 173	532 610	565 252
Uusiutuva energia	1 420 139	1 468 352	1 421 256
- suoraan kohdistettujen osuus	1 006 823	1 029 092	950 592
- yhteiskustannusten osuus	413 317	439 260	470 664
Energiätehoisuus			3 534 266
- suoraan kohdistettujen osuus			3 421 686
- yhteiskustannusten osuus			122 580
Yhteensä	6 358 401	6 958 186	10 834 577

Kuva 1

Kustannusten jakautuminen toiminnoittain vuosina 2009–2014



1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Viraston kannattavuus on tärkeää. Maksullisten toimintojen kustannusvastaavuudelle on asetettu tavoitteeksi se, että toiminnan kustannukset ja niiden rahoittamiseksi perittävät lupa-, päätös- ja muut maksut vastaavat toisiaan. Kustannusvastaavuuslaskennan perusteena on toimiva työajanseuranta.

Maksullisen toiminnan kannattavuuden seuraamiseksi virasto laatii kustannusvastaavuuslaskelman. Laskelma laaditaan erikseen sekä maksuperustelain julkisoikeudellisista että muista suoritteista, jos osa-alueen tuotot ovat vähintään 100 000 euroa.

Vuonna 2014 liiketaloudelliset tuotot nousivat vain 48 060 euroon. Kyse on lähinnä viraston järjestämien maksullisten ajankohtais- ja muiden infopäivien tuotoista ja kuluista.

Julkisoikeudellisia tuottoja virasto sai noin 1,5 miljoonaa euroa. Seuraavassa taulukossa on esitetty laskelma Energiaviraston kustannusvastaavuudesta vuosina 2012–2014.



Taulukko 4

Energiaviraston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2012 – 2014 (julkisoikeudelliset suoritteet)

	2012 €	2013 €	2014 €	Muutos 2013 - 2014, €	Muutos 2013 - 2014, %
TUOTOT					
Maksullisen toiminnan tuotot	4 023 380	1 525 880	1 467 687	-58 193	-4 %
TUOTOT YHTEENSÄ	4 023 380	1 525 880	1 467 687	-58 193	-4 %
KOKONAISKUSTANNUKSET					
Erilliskustannukset					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	926	1 488	42	-1 446	-97 %
Henkilöstökustannukset	1 691 165	1 068 053	849 522	-218 531	-20 %
Vuokrat	7 112	1 145	60	-1 085	-95 %
Palvelujen ostot	346 428	116 825	64 836	-51 989	-45 %
Muut erilliskustannukset	75 468	27 071	14 900	-12 171	-45 %
Erilliskustannukset yhteensä	2 121 099	1 214 581	929 360	-285 221	-23 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	1 902 281	311 299	538 328	227 028	73 %
Osuus yhteiskustannuksista					
Tukitoimintojen kustannukset	593 508	360 250	284 688	-75 562	-21 %
Poistot	266 837	211 533	249 337	37 804	18 %
Korot	12 995	5 779	3 488	-2 291	-40 %
Yhteisvuokrat	252 050	166 656	140 625	-26 031	-16 %
Muut yhteiskustannukset	542 914	302 514	233 634	-68 880	-23 %
Yhteiskustannukset yhteensä	1 668 304	1 046 731	911 771	-134 960	-13 %
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	3 789 403	2 261 312	1 841 131	-420 181	-19 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS	233 977	-735 432	-373 444	361 988	

Vuonna 2014 Energiaviraston maksullinen julkisoikeudellinen toiminta osoittautui jälleen alijäämäiseksi. Maksullisen toiminnan tuottoja saatiin vähemmän kuin oli maksullisen toiminnan kuluja. Muun muassa sähkölupien uusiminen viivästyi, eikä tuloja saatu budjetoidusti. Päästökauppaa ja erityisesti tuotantotukitoimintoa rasittavat myös uusien tai päivitettyjen tietojärjestelmien poistot.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuusprosentti on silti edellistä vuotta parempi: vuoden 2014 tuotot kattavat 80 % vuoden kuluista. Vuonna 2013 tuottojen osuus kuluista oli vain 67 %. Vuosien 2012–2014 keskimääräinen kustannusvastaavuusprosentti oli melkein 90 %.



Kannattavuutta arvioidaan taloussuunnittelun osuvuudella, jota mitataan menobudjetin ja toteutuman erolla. Vuodelle 2014 tavoitteena oli, että budjetin ja toteutuman ero on välillä 3–10 %. Vuonna 2014 menojen toteutuma oli 6 % pienempi kuin budjetti. Tämä johtuu ennen kaikkea siitä, että investointien toteutus oli arvioitua hitaampaa aikataulusta. Myös henkilöstömenot ja matkamenot jäivät alle budjetoidun.

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteet ja julkishyödykkeet

Toimiva ja tavoitteellinen sähkö- ja maakaasuverkkotoiminnan valvonta

Energiaviraston toimintaa koskevaksi tavoitteeksi oli asetettu, että sähkö- ja maakaasuverkkotoiminnan valvonta on toimivaa ja tavoitteellista. Tätä tavoitetta mitataan valvonnan kehittämisellä sekä vuotuisella asiakas- ja sidosryhmäkyselyllä.

Vuoden 2014 aikana virastossa on aloitettu kehittämään valvontamenetelmiä sähkö- ja maakaasuverkkotoimintojen seuraaville valvontajaksolle 2016–2019 ja 2020–2023. Pyrkimyksenä on taata pitkäjänteisyys, ennakoitavuus ja läpinäkyvyys valvonnassa.

Viraston tavoitteena oli toimittaa sähkö- ja maakaasuverkkotoimintojen seuraavien valvontajaksojen valvontamenetelmiä ennakoivat suuntaviivat julkiseen kuulemiseen vuoden 2014 aikana. Suuntaviivat julkistettiin kuitenkin vasta helmikuussa 2014. Aikataulumuutoksen syynä oli viraston tavoite saada laadittua mahdollisimman harkitut ja kokonaisuuden kannalta tasapainoiset valvontamenetelmät.

Vuonna 2014 viraston tavoitteena oli, että asiakaskyselyn antama arvosana sekä sähkö- että maakaasuverkkotoiminnan tehokkaasta valvonnasta on vähintään 3,60. Loppuvuodesta 2014 toteutettu asiakas- ja sidosryhmätutkimus antoi verkkotoiminnan valvonnan onnistumiselle kokonaisuudessaan arvosanan 2,96.

Sähkön tukku- ja vähittäismarkkinoiden toimivuuden sekä energiatehokkuuden edistäminen

Virasto on edistänyt eurooppalaisten sähkö- ja maakaasumarkkinoiden toimivuutta osallistumalla aktiivisesti yhteisten verkkosäätöjen laatimiseen ACER:n (Agency for Co-operation of Energy Regulators) työryhmissä. Osallistumalla aktiivisesti myös CEER-yhteistyöhön (Council of European Energy Regulators) virasto pyrki vaikuttamaan eurooppalaisten tukku- ja vähittäismarkkinoiden kehitykseen myös niillä osa-alueilla, jotka eivät kuulu ACER:n vastuulle.

Pohjoismaisella tasolla virasto on edistänyt sähkömarkkinoiden kehitystä osallistumalla tiiviisti NordREG-yhteistyöhön (Nordic Energy Regulators). Kansallisesti virasto on vaikuttanut sähkön vähittäismarkkinoiden toimivuuteen valvomalla Suomessa eri sähkömarkkinaosapuolten toimintaa ja kehittämällä sähkönmyyjän vaihdon sujuvuutta.



Virasto on osallistunut EU- ja kansainvälisillä forumeilla niiden asioiden valmisteluun, joissa virastolla on toimivalta ja joissa Suomelle on tärkeää pyrkiä edistämään suomalaisten, alueellisten ja EU:n sähkömarkkinoiden kehittymistä ja toimivuutta. Viraston ylijohdaja on toiminut CEER:n kansainvälisistä asioista vastaavan ISG-ryhmän puheenjohtajana helmikuusta 2013 joulukuun 2014 loppuun.

Uutena asiana eurooppalaisessa sähkö- ja maakaasumarkkinakehityksessä tuli EU:n energiainfrastruktuuriasetuksen täytäntöönpanon käynnistyminen, johon liittyen virasto on ollut käsittelemässä Suomen ja Viron välisiä maakaasun infrastruktuurihankkeita (PCI-hankkeet).

Ensimmäinen sähkön verkkosäännöistä, niin sanottu CACM-puiteohje, hyväksyttiin EU:n komitologiakomiteassa joulukuussa. Vuoden 2015 aikana tavoitteena on hyväksyä verkkosäännöt. CACM-puiteohje astuu voimaan kesällä 2015. Tämä tuo uusia tehtäviä virastoon.

Vuoden 2011 lopulla voimaantullut REMIT-asetus on tuonut virastolle uusia sähkön ja maakaasun tukkumarkkinoiden valvontaan ja seurantaan liittyviä tehtäviä. Uusiin tehtäviin sisältyi muun muassa tukkumarkkinatoimijoiden rekisteröinti.

Virasto aloitti toimijoiden rekisteröinnin valmistelut siten, että toimijoiden rekisteröityminen voitiin aloittaa loppuvuodesta 2014 eli merkittävästi aiemmin kuin asetus edellyttäisi. Transaktioiden raportointi REMITin mukaisesti alkaa syksyllä 2015.

Sähkön vähittäismarkkinoiden toimivuuteen Energiavirasto vaikutti myös valvomalla Suomessa eri sähkömarkkinaosapuolten toimintaa ja kehittämällä sähkönmyyjän vaihdon sujuvuutta. Virasto puuttui havaittuihin sopimusehtojen muuttamista, laskutusta ja palauteraportointia koskevien velvoitteiden laiminlyönteihin ja tarvittaessa velvoitti toimijoita korjaamaan toimintansa säännösten mukaiseksi.

Sähkön ja maakaasun toimitusvarmuuden luotettava seuranta

Viraston tehtävänä on seurata sähkön ja maakaasun tarjonnan ja kysynnän tasapainon kehitystä Suomessa yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Viraston tehtävänä on vaikuttaa omalta osaltaan sähkön ja maakaasun toimitusvarmuuden edistämiseen hoitamalla sille annettua valvontatehtävää tehokkaasti ja luotettavasti.

Sähkön ja maakaasun toimitusvarmuuden seurannassa viraston tavoitteena vuonna 2014 oli, että viraston keräämä ja julkaisema toimitusvarmuutta koskeva tieto on mahdollisimman luotettavaa ja ajantasaista ja että sillä edesautetaan nykyisen varmuustason säilyttämistä. Viraston laatimat sähkö- ja maakaasumarkkinoiden toimitusvarmuutta koskevat raportit valmistuivat joulukuussa. Raporteissa on käsitelty myös verkkojen toimitusvarmuutta.

Virasto on vaikuttanut toimitusvarmuuden toteutumiseen ja markkinoiden toimintaan myös hoitamalla sähkön tuotannon ja kulutuksen tasapainoa turvaavaan tehoreservi-



järjestelmään liittyviä viranomaistehtäviä. Selvitys tulevan tehoreservikauden tarvittavasta reservin määrästä käynnistettiin loppuvuodesta 2014, ja se valmistui ennen vuoden vaihdetta.

Toimiva päästökauppajärjestelmä ja unionin rekisterijärjestelmä

Viraston tehtävänä on luoda edellytyksiä suomalaisille toimijoille osallistua päästökauppajärjestelmään. Energiaviraston tavoitteena vuonna 2014 oli edelleen kehittää ja ylläpitää toimivaa päästökauppajärjestelmää. Viraston tehtävänä on hallinnoida päästökaupparekisteriä sekä varmistaa toimiva ja tehokas lupaprosessi ja luotettava ja asianunttava valvonta.

Energiavirasto julkisti vuoden 2013 laitospohjaiset toteutuneet päästötiedot määräajassa 1.4.2014 eli EU:n komission aikataulun mukaisesti, kun kaikki laitokset olivat toimittaneet päästöselvitykset Energiavirastoon.

Rekisteritiimin asiankäsittelyjärjestelmän kehitystyö aloitettiin keväällä 2014. Järjestelmän myötä päästökaupparekisteriin kohdistuvien toimenpiteiden käsittelyajat lyhenevät.

Ensimmäinen komission RICE-asetuksen mukaista hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää koskeva päätös annettiin tammikuussa 2014. Päätös koski noin 580 laitosta.

Suomen huutokaupanpitäjänä virasto vastaa Suomen päästöoikeusosuuden huutokauppaamisesta, vastaanottaa huutokaupasta saatavat tulot ja ohjaa ne eteenpäin sekä valtiolle että Ahvenanmaan maakuntahallitukselle. Huutokauppaan liittyvää tiedotus- ja koulutusvelvollisuutta on hoidettu säännöllisin tiedottein sekä julkaisemalla toteutuneet huutokaupat viraston internetsivuilla.

Päästöjen tarkkailu- ja todentamisvaatimukset yhtenäistyivät jäsenmaiden välillä komission asetusten myötä, mutta samalla kansallinen liikkumavara pieneni. Asetusten ja niitä koskevien ohjeiden vaatimukset ovat erittäin monimutkaisia ja paikoitellen hyvin yksityiskohtaisia. Tämä näkyy muutoshakemusten lukumäärässä, hakemusten pidentyneissä käsittelyajoissa sekä hakemuksiin tarvittavien täydennysten määrässä.

Uutena vaatimuksena laitosten on tietyissä tilanteissa toimitettava virastolle parannusraportti 30.6. mennessä. Parannusraporttien käsittely ja niistä annettavien päätösten valmistelu ovat lisänneet viraston tehtäviä. Vuonna 2014 virasto antoi päätöksen 133 parannusraportista. Valtaosassa näistä päätöksistä veloitettiin hakemaan muutosta päästölupaan.

Asiakas- ja sidosryhmäkyselyssä 2014 päästökaupan valvonnan luotettavuus ja toimivuus sai parhaimman arvosanan, 4,02 (asteikko 1–5). Heikoin arvio annettiin sidosryhmäkyselyn väittämästä "Päästölupien käsittely Energiavirastossa on toimivaa", 3,12. Arvosana oli kuitenkin parantunut edellisestä vuodesta (2,92). Lupakäsittelyä koskeva arvosana heijastanee pidentyneitä käsittelyaikoja, aiempaa monimutkaisempia ja yksityiskohtaisempia tarkkailusuunnitelmia koskevia vaatimuksia sekä kansallisen liikkumavaran pientymistä komission asetusten myötä.

1.4.2 Palvelukyky ja laatu

Viraston palvelukykyä ja tuotosten laatua mitataan toimenpidepyyntöjen ja lupahakemusten käsittelyajoilla, vuotuisella asiakaskyselyllä, jolla selvitetään valvottavien yritysten ja muiden sidosryhmien näkemyksiä viraston valvontatoiminnasta sekä viraston laatimien vuotuisten sähkö- ja maakaasuverkkotoiminnan hinnoittelua koskevien kohtuullisuuslaskelmien valmistumisaikatauluilla.

Osa viraston palvelukykyvystä syntyy myös toimivasta ja ajantasaisesta viestinnästä asiakkaille sähkö- ja maakaasumarkkinoista, päästökaupasta, energiatehokkuudesta sekä uusiutuvasta energiasta, jossa onnistumista mitataan asiakkaille ja sidosryhmille kohdistetun vuotuisen asiakaskyselyn avulla.

Suoritemäärät

Virasto laskee suoritteensa viraston asiakirjahallintojärjestelmästä. Muihin asioihin luettaisiin henkilöstö- ja talousasiat sekä yleiset ja kansainväliset.

Taulukko 5

Uudet vireille tulleet asiat vuosina 2014 ja 2013

Uudet, vireille tulleet	osuudet 2014	2014	2013	muutos
Sähkömarkkinat	17 %	429	470	-9 %
Maakaasu	0,4 %	9	14	-36 %
Päästökauppa	53 %	1312	582	125 %
Uusiutuva energia	17 %	408	324	26 %
Energiatehokkuus	1 %	18	-	-
Muut	12 %	288	293	-2 %
Yhteensä	100 %	2464	1683	46 %

Taulukko 6

Päätetyt asiat vuosina 2014 ja 2013

Päätetyt asiat	osuudet 2014	2014	2013	muutos
Sähkömarkkinat	16 %	381	275	39 %
Maakaasu	0 %	10	5	100 %
Päästökauppa	56%	1338	725	85 %
Uusiutuva energia	17%	400	327	22 %
Energiatehokkuus	0	6	-	-
Muut	11%	252	247	2 %
Yhteensä	100 %	2387	1579	51 %

Vuonna 2014 päätettiin kaiken kaikkiaan 2387 asiaa, mikä oli puolet enemmän kuin edellisellä vuonna. Kasvu johtui pääosin uuden päästökauppakauden lupien uudistuksesta.

Taulukko 7

Tuotoksia ja laadunhallintaa kuvaavia tunnuslukuja vuosilta 2012–2014

Tuotokset ja laadunhallinta	Mittari	2012 Toteuma	2013 Toteuma	2014 Tavoite	2014 Toteuma
Toimiva ja tavoitteellinen sähkö- ja maakaasuverkko-toiminnan valvonta	Verkkovalvonnan toimenpidepyyntöjen ja lupahakemustan käsittelyaika enintään - Toimenpidepyynnöt - Lupa-asiat	2,11 3,45	1,6 3,0		3,2 4,7
	Asiakaskysely: Valvonnan toimivuus Verkkovalvonta ml sähkö- ja maakaasu-verkot		3,77		2,96
	Vuotuisten kohtuullisuuslaskelmien valmistuminen, sähkö / maakaasu		Maakaasu 28.10.2013		31.10.2014
Sähkön tukku- ja vähittäismarkkinoiden edistäminen pohjoismaisen ja eurooppalaisen viranomaisyhteistyön avulla	Osallistumisesta pohjoismaiseen ja eurooppalaiseen viranomaisyhteistyöhön, vaikuttaminen (asteikolla 1-5, kolmen arvosanan ka)	3,6	3,6	3,6	Aikaisemmasta poiketen teemahaastattelu
Sähkön vähittäismarkkinoiden edistäminen	Vuotuinen asiakaskysely sähkön pienkäyttäjien kokemasta sähkönmyyjän vaihdon sujuvuudesta, ka. vähintään (asteikolla 1-5)	4,2	4,1	-	Ei kuluttajakyselyä 2014
	Sähkön vähittäismyyntiä koskevien toimenpide- ja lausuntopyyntöjen keskimääräinen käsittelyaika, enintään (kk)	1,4	1,2	3	1,8
Sähkön ja maakaasun toimitusvarmuuden luotettava seuranta	Toimitusvarmuusraportin julkaiseminen, mennessä	Valmis 15.10.2012 julkaistu 17.10.2012	Valmis 1.11.2013 (julkaisu 21.11.201)	-	Julkaistu 1.12.2014
Riittävien tehoreservien varmistaminen	Hankintapäätökset tarvittavasta tehoreservikapasiteetista, mennessä	-	14.5.2013	-	Uusi kausi heinäkuu 2015
Toimiva sähkön tuotantotukien lupa- ja maksatusjärjestelmä	Tuottajien hyväksymishakemusten keskim. käsittelyaika, enintään (kk)	1,9	2,6	2	3,2
	Vuotuinen asiakaskysely tuotantotukijärjestelmän toimivuudesta, ka. vähintään (asteikolla 1-5)	3,4	3,7	3,5	3,75
Aktiivinen ja toimiva viestintä sähkö- ja maakaasumarkkinoista ja päästökaupasta	Vuotuinen asiakaskysely viestinnän toimivuudesta, ka. vähintään (asteikolla 1-5)	3,9	3,9	4	3,72
Toimiva päästökauppajärjestelmä ja päästökaupan valvonta	Laitoskohtaisten päästö- ja päästöoikeustietojen julkistamivalmius määräajassa	2.4.2012	1.4.2013	1.4.2014	1.4.2014
	Lupa- ja lupamuutoshakemusten käsittelyaika enintään, kk	1,2 kk	28p	3 kk	1,2 kk
	Vuotuinen asiakaskysely (asteikko 1 – 5)	3,68	3,5	3,6	4,02



Toimiva ja ajantasainen asiakasviestintä

Osa viraston palvelukyvyistä syntyy myös toimivasta ja ajantasaisesta asiakasviestinnästä. Siinä onnistumista mitataan asiakkaille ja sidosryhmille kohdistetun vuotuisen asiakas- ja sidosryhmäkyselyn avulla.

Asiakas- ja sidosryhmäkyselyn vastaajia pyydettiin arvioimaan väittämiä, joilla mitattiin viraston viestinnän toimivuutta. Vastaajat arvioivat muun muassa saavatko virastosta tarpeitaan vastaavaa tietoa, viestinnän ajantasaisuutta ja viestinnän aktiivisuutta. Tästä kokonaisuudesta annettiin keskimäärin arvosana 3,86 asteikolla 1–5.

Ulkoisen viestintä koettiin toimivaksi ja sen kanavat - kotisivut, uutiskirje, sidosryhmälehti - hyödyllisiksi (3,73).

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

1.5.1 Keskeisiä tietoja henkilöstöstä

Energiaviraston henkilöstömäärässä (76) on laskettu mukaan myös 31.12.2014 virkavapaalla olleet (7) ja 1 harjoittelussa ollut henkilö. Naisten osuutta laskettaessa ovat mukana myös virkavapaalla olevat henkilöt, mikä nostaa naisten osuutta. Työssä olevista 48 % oli naisia.

Henkilöstöstä oli vuoden 2014 lopussa määräaikaista 18 %. Määräaikaisuuden syyt olivat sijaisuus 55 %, työn luonne 36 % ja harjoittelu 9 % tapauksista. Vuonna 2014 Energiavirastosta irtisanoutui 4 henkilöä vakituisesta virasta ja 3 henkilöä määräaikaista virkasuhteesta ennen määräajan päättymistä.

Viraston henkilöstö on melko nuorta. Miesten keski-ikä oli 36,7 vuotta ja naisten 39,9 vuotta. Vuoden 2014 lopussa iältään alle 30-vuotiaita oli 7 henkilöä, 30–39 -vuotiaita 41 henkilöä, 40–49 -vuotiaita 13 henkilöä, 50–59 -vuotiaita 11 henkilöä ja vähintään 60-vuotiaita oli 1 henkilö.

Työnantajan henkilöstötietojärjestelmän (Tahti) mukaan vuoden 2014 palkkasumma oli 4 029 958 euroa, josta 77 % (eli 3 067 906 euroa) koostui tehdyn työajan palkoista. Kun mukaan otetaan koulutus, työsuojelu, terveydenhoito, työpaikkaruokailu ja virkistystoiminta, nousivat työvoimakustannukset yhteensä 5 124 404 euroon.

Työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen sisältää sekä työyhteisön kehittämisen, virkistystoiminnan että liikunnan tukemisen.

Työterveyshuollon kustannukset ovat nousseet huomasti edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2014 koko henkilöstöllä on ollut mahdollisuus osallistua terveystarkastukseen, jolloin vertailuvuotena paras on 2011, jolloin kustannus oli 707 euroa. Lisäksi työterveyshuollon palvelut kilpailutettiin vuonna 2014 ja palveluntuottaja vaihtui 1.10.2014.

Taulukko 8

Henkilöstöä koskevia keskeisiä tunnuslukuja vuosina 2012–2014

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Henkilöstömäärä	66	71	76
Henkilöstön lukumäärän % muutos edellisen vuoden lopusta	22 %	7,6 %	7 %
Henkilötyövuosien määrä	55,8	63,6	69,3
HENKILÖSTÖRAKENNE VUODEN LOPUSSA	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Määräaikaisten %-osuus koko henkilöstöstä vuoden lopussa	15 %	20 %	18 %
Naisten osuus, % henkilöstöstä	55 %	51 %	52 %
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta koko henkilöstö	37,2	36,3	38,1
Koulutustasoindeksi	6,3	6,3	6,2
Ylemmän korkeakoulu- ja yliopistotason tutkinnon suorittaneiden %-osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	70 %	63 %	61,8 %
Tutkijakoulutuksen suorittaneiden %-osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	8 %	6 %	5,3 %
SAIRASTAVUUS	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Sairauspoissaolot, työpäivää/henkilötyövuosi	7,1	7,9	7,6
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	2,6	2,1	2,3
PÄTEVYYS JA KEHITTÄMINEN	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Koulutuksen pituus, työpäivää/koulutettu	2,5	3,5	4,2
HENKILÖSTÖINVESTOINNIT (euroa/henkilötyövuosi)	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Työyhteisön kehittämiseen liittyvät investoinnit	179 €	55 €	23 €
Liikunnalliseen aktivointiin liittyvät kustannukset	26 €	23 €	80 €
Muut työkyvyn ylläpitoon ja parantamiseen liittyvät kustannukset	416 €	573 €	523 €
Työterveyshuollon kustannukset	490 €	436 €	784 €
Koulutuskustannukset	1009 €	1251 €	690 €

1.5.2 Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tavoitteet

Motivoitunut ja osaava henkilöstö

Asiakas- ja sidosryhmäkyselyssä pyydettiin arvioimaan henkilöstön asiantuntemusta. Se oli katsottu toiseksi parhaaksi vahvuudeksi heti valvonnan luotettavuuden ja sen asiantuntemuksen jälkeen. Vastaajista 31 % koki viraston henkilöstön erittäin asiantuntevaksi ja 31 prosenttia piti asiantuntemusta melko hyvänä (asteikko erittäin hyvä, melko hyvä, kohtalainen, melko huono).

Energiavirastossa järjestettiin sisäistä koulutusta muun muassa energiamarkkinoiden lakipaketista, voimalaitoksen mittausjärjestelyistä, intran työtiloista, ensiavusta, Suomen energiapolitiikasta ja energiajärjestelmästä mukaan lukien koulutus toimialoista sekä mittausepävarmuudesta.



Tehokas ja kannustava johtaminen

Energiavirastossa aloitettiin Johtamisen erikoisammattitutkinnon, JET-koulutus, oppisopimuksella. Koulutukseen osallistuu 11 henkilöä.

Tutkinto suoritetaan työssä näyttötutkintoina. Päämääränä on lisätä johtamiskokemusta ja kannustavaa johtamista.

Hyvä työilmapiiri ja hyvinvoiva henkilöstö

Virastossa ylläpidetään aktiivisesti työhyvinvointia. Hyvä työilmapiiri ja hyvinvoiva henkilöstö ovat työhyvinvoinnin edellytyksiä.

Aktiivisesti toimivan TYKY-ryhmän tehtävänä on luoda edellytykset hyvälle työilmapiirille ja järjestää hyvinvointia, työkykyä ja yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia. Vuonna 2014 vietettiin virkistyspäivä ja pikkujoulut. Käytössä ovat liikunta- ja kulttuurisetelillä.

Virasto on tukenut liikuntaa maksamalla osallistumismaksun Helsinki City Run-puolimaratonille sekä aktiivista sählykerhoa muun muassa osallistumismaksulla MIKE-sarjaan. Kiinteistön hyvin varusteltu kuntosali on aktiivisessa käytössä. Lisäksi Energiavirastossa järjestettiin RESSI-klubitapahtumia, joissa pohdittiin monia työhyvinvointiin liittyviä asioita, kuten työn iloa ja vuorovaikutusta työyhteisössä.

Taulukko 9

Henkisiä voimavaroja kuvaavia tunnuslukuja vuosilta 2011–2014

Henkiset voimavarat	Mittari	2011 Toteuma	2012 Toteuma	2013 Toteuma	2014 Toteuma
Motivoitunut ja osaava henkilöstö	VMBaro-kysely (asteikko 1-5), kohta 2	3,9	3,8	3,6	3,9
	Koulutuspäivät/htv	5,3	2,5	3,5	3,3
	Energiaviraston henkilöstö on asiantuntevaa (asiakaskysely, asteikko 1-5)	4,0	4,1	4,0	3,8
Tehokas ja kannustava johtaminen	VMBaro-kysely (asteikko 1-5), kohta 1	3,6	3,6	3,6	3,7
Hyvä työilmapiiri	VMBaro-kysely (asteikko 1-5), kohta 5	4,1	4,0	4,2	4,1
Energiaviraston työnantajakuva on houkutteleva	Lähtövaihtuvuus vakinaisesta henkilöstöstä, enintään %	12,9 %	0 %	4,2 %	6,6 %
	Työhakemukset / avoin työpaikka vakituisten virkojen täytössä, vähintään	53	53	31	36

1.6 Tilinpäätösanalyysi

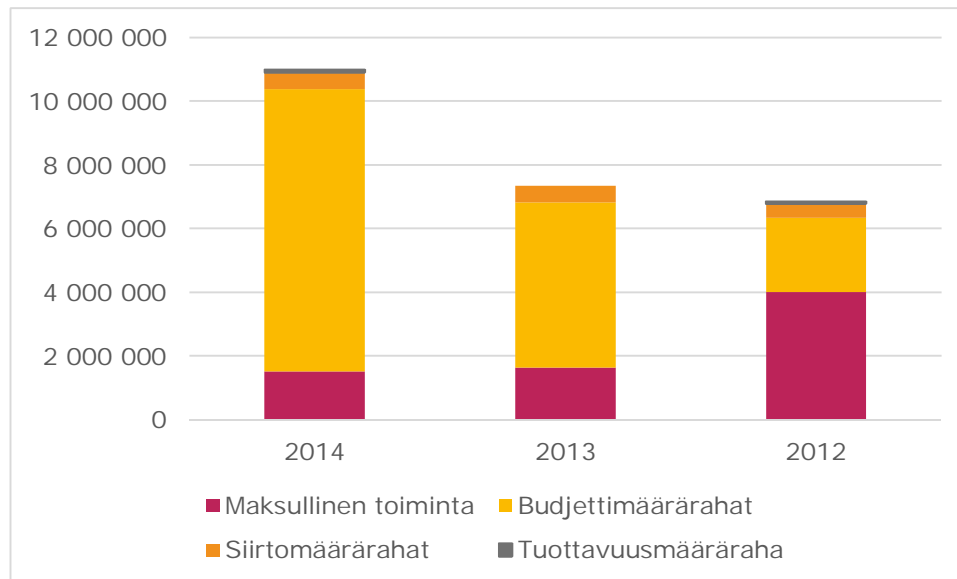
1.6.1 Rahoituksen rakenne

Viraston toiminta rahoitetaan nykyään pääosin budjettirahalla. Vuoden 2014 määrärahojen osuus vuoden rahoituksesta oli 81 %, yhteensä 8 872 000 euroa. Tämä oli kasvua edelliseltä vuodelta yli 3,7 miljoonaa euroa, mm. siksi, että virasto sai uusia energiatehokkuuteen liittyviä tehtäviä. Lisäksi käytettävissä oli vuoden 2013 siirtomäärärahaa 497 432 euroa, yhteensä 5 % rahoituksesta.

Maksullisen toiminnan tuloja kertyi vuonna 2014 yhteensä 1 518 448 euroa, joka on 14 % viraston 2014 toiminnan rahoituksesta. Maksulliseen julkisoikeudelliseen toimintaan kuuluvat sähkö- ja maakaasuluvat, päästökaupan luvat, päästökaupparekisterin maksut, syöttötariffimaksupäätökset sekä biopolttoaineiden kestävyyttä koskevat päätökset. Tuloja kertyi budjetoitua vähemmän.

Kuva 2

Viraston rahoitus vuosina 2012–2014.



Vuonna 2014 Energiaviraston toimintamenot olivat 10 565 519 euroa, mikä sekinkin oli budjetoitua vähemmän.

Seuraavassa taulukossa on esitetty viraston toteutuneet tulot ja menot, suhteessa alkuvuonna 2014 päivitettyyn budjettiin.



Taulukko 10

Toteutuneet tulot ja menot 2014 verrattuna viraston budjetoimiin lukemiin

KOKO TOIMINTA 1000 €	Vuosi 2013 tilinpäätös	Vuosi 2014 budjetoitu	Vuosi 2014 tilinpäätös	Muutos % budj/ toteuma
TULOT	1 651	1 975	1 518	-23 %
Määräraha valtion talousarviosta (326001)	5 169	8 872	8 872	-
Siirtomääräraha	524	524	497	-
Tuottavuusmääräraha	0	100	100	-
Tuottavuusmääräraha, siirtynyt	0	0	0	-
TUOTOT KOKO TOIMINNASTA				
YHTEENSÄ	7 345	11 444	10 987	-4 %
MENOT KOKO TOIMINNASTA				
- henkilöstömenot	4 302	5 049	4 826	-4 %
- vuokrat	528	620	621	-
- ostetut palvelut	1 252	4 458	4 476	-
- investoinnit	287	500	295	-41 %
- muut menot	478	579	447	-23 %
MENOT KOKO TOIMINNASTA				
YHTEENSÄ	6 847	11 206	10 665	-5 %
YLI- (+)/ALIJÄÄMÄ (-) KOKO TOIMINNASTA	497	238	322	

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Toimintamenomomentti ja tuottavuusraha

Viraston toimintamenoihin osoitettu määräraha oli 8 872 000 euroa (5 169 000 euroa vuonna 2013). Kasvu johtui uusista energiatehokkuuteen liittyvien tehtävien rahoituksesta. Edelliseltä vuodelta siirtyi määrärahaa 497 432 euroa. Lisäksi Energiavirastolle myönnettiin tuottavuusrahaa yhteensä 150 000 euroa uuden valvontatietojärjestelmän VATIn kehittämiseen. Virasto käytti tilivuoden aikana tästä siirtomäärärahasta 2/3, eli 99 588 euroa. Toimintamenomomentin tuloja kertyi 1 518 448 euroa, mikä oli budjetoitua vähemmän. Käytettävissä yhteensä oli näin ollen 10 987 490 euroa vuonna 2014.

Käyttö oli yhteensä 10 665 107 euroa, mikä tarkoittaa, että vuodelle 2015 siirtyi toimintamäärärahaa yhteensä 322 383 euroa, vähemmän kuin vuotta aiemmin.



Energiaviraston valvontamaksut peritään vuodesta 2013 veroina momentille 111910. Näitä tuloja kertyi vuonna 2014 yhteensä 2 865 483 euroa. Summa on edellisen vuoden tasoa (2 840 055 euroa vuonna 2013).

Tuotantotuki-momentti

Uusiutuvan energian tuotantotuen tukijärjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2011 aikana. Vuoden 2014 talousarviossa oli myönnetty tuotantotuen arviomäärärahaa 124,4 miljoonaa euroa. Tukia maksettiin yhteensä 79,6 miljoonaa euroa (57,5 milj. edellisenä vuonna) yhteensä 60 sähkön tuottajalle. Tästä hieman yli puolet (40,1 miljoonaa euroa) maksettiin viidelle suurimmalle tuensaajalle:

Tuuliwatti Oy	21,9 miljoonaa euroa
Rajakiiri Oy	6,0 miljoonaa euroa
Honkajoen Tuulipuisto Ky	4,4 miljoonaa euroa
Puhuri Oy	4,3 miljoonaa euroa
Vaskiluodon Voima Oy	3,5 miljoonaa euroa

Huutokauppatulot TEM:n momentille

Suomen päästöoikeuksien huutokaupanpitäjänä Energiavirasto myy Suomen osuuden huutokaupattavista päästöoikeuksista EU:n yhteisellä huutokauppapaikalla. Yhteensä 144 huutokaupasta syntyi tuloja valtiolle 62,6 miljoonaa euroa vuonna 2014 (edellisenä vuonna 66,9 miljoonaa). Toiminta alkoi vuonna 2012, jolloin tulot olivat 13,3 miljoonaa euroa.

Lentoliikenteen huutokauppatulot LVM:n momentille

Vuonna 2014 alkoi lentoliikenteen päästöoikeuksien huutokaupat. Näitä huutokauppoja pidettiin 4 kertaa. Virasto tilitti 813 230 euroa LVM:n momentille.

Arvonlisäverot

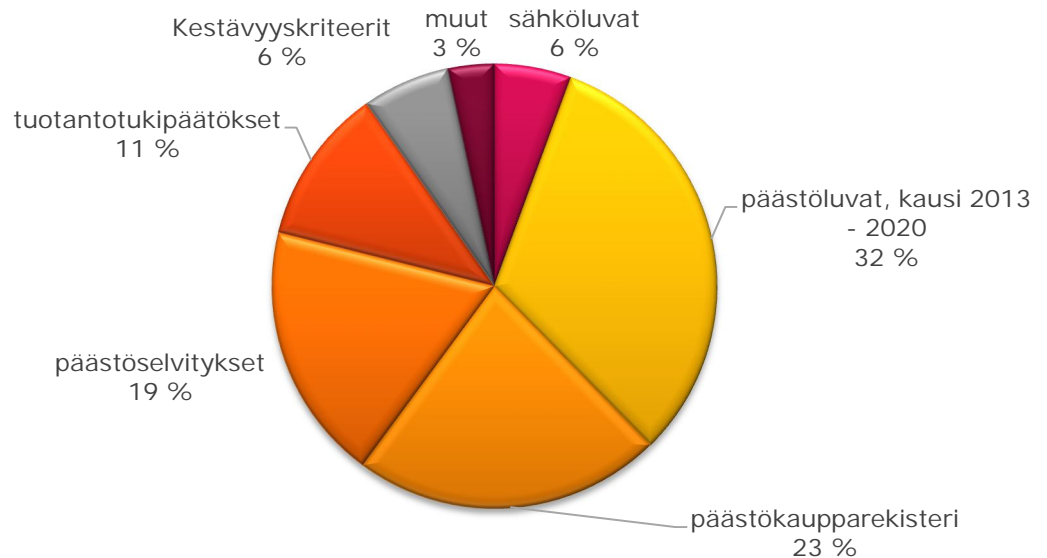
Suoritettavat arvonlisäverot vuonna 2014 olivat yhteensä 1 138 885 euroa ja perityt arvonlisäverot 11 659 euroa. Vastaavat luvut edellisenä vuonna olivat 469 114 euroa ja 26 492 euroa.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot

Vuonna 2014 maksullisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 1 518 448 euroa, oltuaan 1 651 272 euroa edellisenä vuonna. Vähennys oli 132 802 euroa, eli 8 %. Muut toiminnan tuotot, yhteensä 63,4 miljoonaa, tulevat päästöoikeuksien huutokaupoista. Suomen huutokauppatuotoista 0,0567 % kuuluu Ahvenanmaalle.

Kuva 3

Tuottojen jakautuminen tulolähteittäin vuonna 2014


Vuonna 2014 suurimmat tulot saatiin kauden 2013–2020 päästöluvista, yhteensä 486 700 euroa. Päästökaupparekisteri oli toiseksi suurin tulonlähde ja päästöselvitykset kolmanneksi suurin.

Päästöoikeuksien huutokaupoista tuloutettiin valtiolle tuottoja yhteensä 63,5 miljoonaa euroa, mikä vastaa suunnilleen edellisvuoden tasoa. EEX-pörssi huutokauppasi Suomen päästöoikeudet yhdessä muiden maiden päästöoikeuksien kanssa.

Huutokauppoja järjestettiin 144 kertaa. Syksyllä käynnistyivät myös lentoliikenteen päästöoikeuksien huutokaupat. Loppuvuoden aikana niitä järjestettiin neljä kertaa ja tuloja niistä kertyi noin 800 000 euroa.

Taulukko 11

Päästökaupan huutokaupat ja huutokaupatut päästöoikeudet vuosina 2012–2014

Huutokauppatulot	2014	2013	2012
Huutokaupat, Suomen osuus	62 647 014 €	66 932 483 €	13 268 163 €
Ahvenanmaan osuus 0,0567 %	35 541 €	37 972 €	7 527 €
Lentoliikenteen huutokaupat	813 230 €	-	-
Huutokauppatulot yhteensä	63 495 785 €	66 970 455 €	13 275 690 €
Kaupatut päästöoikeusmäärät	10 750 500 kpl	15 243 500 kpl	1 965 000 kpl
Hinta per päästöoikeus	4,17 – 7,09 €	2,65 – 6,35 €	5,82 – 8,49 €

Toiminnan kulut

Vuonna 2014 oman toiminnan kulut olivat yhteensä 10,8 miljoonaa euroa, kun ne vuotta aikaisemmin olivat vajaa 7 miljoonaa euroa. Nousua vuoteen 2013 verrattuna oli noin 3,9 miljoonaa euroa, eli 56 %. Suurin syy kasvuun oli toiminnan laajeneminen uusien energiatehokkuustehtävien myötä. Virasto solmi energiatehokkuuteen liittyviä sopimuksia yli 3,2 miljoonalla eurolla, mikä näkyy ostopalvelujen nousussa. Ostopalvelujen osuus viraston kuluista oli 41 % vuonna 2014, kun se vuotta aiemmin oli 18 %. Henkilöstö on silti edelleen Energiaviraston suurin kuluerä, 45 % vuonna 2014, oltuaan yli 60 % vuosina 2012 ja 2013.

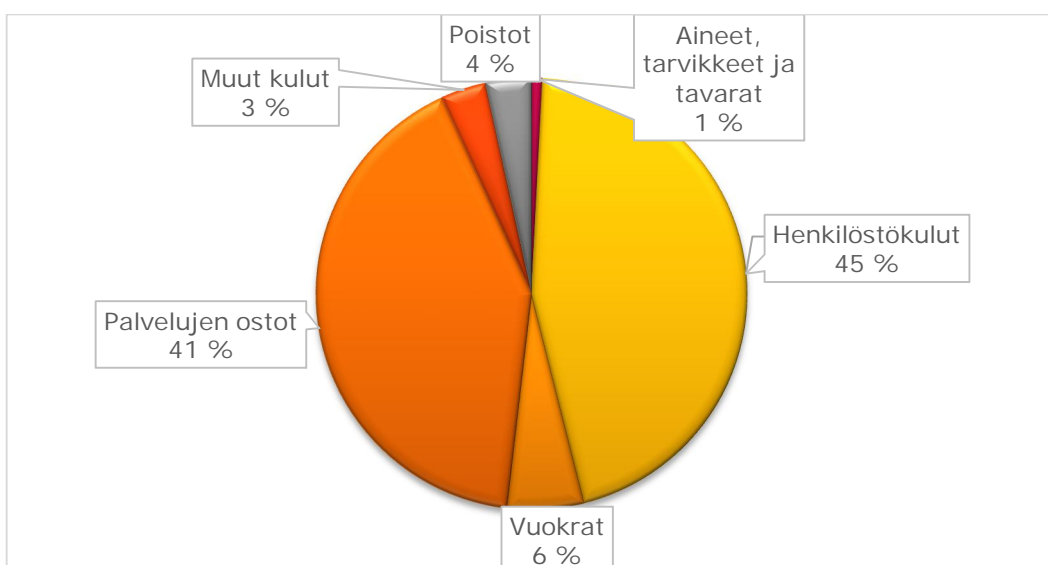
Uudet tehtävät toivat myös mukanaan henkilöstömäärän ja -kulujen kasvua. Kulut nousivat 12 %, kuten edelliselläkin vuonna. Kasvu näkyy myös toimitilojen ja laitteiden vuokrien nousussa. Joulukuussa 2013 oli otettu noin 400 m² uutta toimitilaa käyttöön. Näiden tilojen vuokrat sekä kasvaneen tietokonekannan vuokrat nostivat vuokratulua 18 %:lla. Henkilöstömäärän kasvu näkyy mm koulutus- ja työterveyspalveluiden nousussa. Aineiden ja tarvikkeiden kulut laskivat hieman.

Palveluiden ostot, yhteensä 4,5 miljoonaa euroa vuonna 2014 jakaantuivat siten, että ryhmä Muut palvelut oli suurin: 3,8 miljoonaa euroa eli 84 % ostetuista palveluista. Tästä taas melkein kaikki, eli 97 % koostui asiantuntijapalveluista, joista suurin osa liittyi edellä mainittuihin energiatehokkuuden sopimuksiin.

Muut kulut ovat edellisen vuoden tasolla. Poistojen määrä kasvoi 21 %:lla, ja suurimmat poistot tehtiin tuotantotukien SATU-järjestelmästä.

Kuva 4

Kulujen jakautuminen kululähteittäin vuonna 2014





Siirtotalouden kulut, yhteensä 79,6 miljoonaa euroa, ovat maksettuja tuotantotukia.

Tilikauden kulujaama vuonna 2014 oli negatiivinen 23,8 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin kirjattiin positiivinen tuottojaama 7 miljoonaa euroa. Muutos johtuu maksettujen tuotantotukien kasvusta.

1.6.4 Tase

Taseen vastaavaa -puolella aineettomat hyödykkeet vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 77 913 eurolla, eli 11 %. Vähennys johtui siitä, että edellisinä vuosina valmistuneista investoinneista (SATU, FINETS sekä uuden Energiaviraston intra- ja internet-sivut) voitiin tehdä täysimääräisiä poistoja, jolloin poistoja syntyi enemmän kuin uusia investointeja. Uusista investoinneista mittavin on meneillään oleva investointi uuteen valvontatietojärjestelmään VATI, jonka on määrä valmistua vuonna 2015.

Lyhytaikaiset saamiset muodostavat suurimman osan (56 %) vuoden 2014 taseesta. Ne koostuivat pääosin (99 %) tavanomaista suurimmista myyntisaamisista, joiden eräpäivä oli tammikuussa 2015. Siirtosaamisia ei ollut ollenkaan ja muita lyhytaikaisia saamisia hyvin vähän (4 706 euroa).

Vastattavalla puolella oma pääoma 31.12.2014 oli 667 053 euroa negatiivinen ja edellisenä vuonna vastaava erä oli 775 849 euroa negatiivinen.

31.12.2014 vieraasta pääomasta siirtovelkojen osuus oli suurin, 68 %. Siirtovelat koostuvat pääosin kolmesta suuresta erästä: lomapalkkavelasta (778 400 euroa), Energia-
tehokkuuteen liittyvien sopimusten laskutuksista (417 341 euroa) sekä vuoden 2014 tavoitepalkkiosta (224 222 euroa).

Ostovelkoja virastolla oli tilinpäätöshetkellä 487 976 euroa, eli 23 % vieraasta pääomasta.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Energiaviraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa on vuonna 2014 arvioitu käyttämällä COSO ERM -viitekehystä. Tehtyjen toimenpiteiden ja arviointien perusteella voidaan todeta, että toiminnan ja talouden lainmukaisuutta ja talousarvion noudattamista, omaisuuden ja varojen turvaamista, toiminnan tuloksellisuutta sekä oikeiden ja riittävien tietojen antamista taloudesta ja tuloksellisuudesta varmistavat menettelyt ja järjestelyt ovat olleet riittäviä. Tämän perusteella viraston johdolla on kohtuullinen varmuus siitä, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat toimivia. Viraston sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät valtion talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

Vuonna 2014 analysoitiin vuodenvaihteessa 2013–14 tehty EFQM itsearviointi ja valittiin toimenpiteet. Sidosryhmäkyselyssä arvioitiin, miten Energiaviraston strategia toteutuu käytännössä. Loppuvuodesta 2014 viraston johtoryhmä arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilaa ja kartoitti kehittämiskohteita.



Edelläkuvatun perusteella kehittämiskohteiksi on tunnistettu:

- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kytkeminen nykyistä paremmin osaksi viraston johtamista ja ohjaamista kehittämällä johtamisjärjestelmää ja hyödyntämällä soveltuvien osin sopivaa viitekehystä (aloitetaan vuonna 2015)
- projektiosaamisen kehittäminen ja projektien hallinnan ja johtamisen parantaminen (PMO-toiminnon kehittäminen aloitettu ja viety osin käytäntöön 2014, viimeistellään vuonna 2015)
- johtamistaitojen ja -kyvyn kehittäminen (aloitettu laaja Johtamisen Erikoisammattitutkinto-koulutus, joka päättyy alkuvuonna 2016)
- sidosryhmien näkökulmasta viraston vahvuuksia ovat valvontatoiminnan luotettavuus ja henkilöiden asiantuntijuus; kehittämiskohteita asioiden joutuisampi käsittely, viraston vetovoimaisuus ja muutoskyky

1.8 Sidosryhmäarviointien tulokset

Toimintansa kehittämisen tueksi Energiavirasto toteuttaa vuosittain asiakas- ja sidosryhmätutkimuksen. Kyselyyn osallistui 359 henkilöä (vastausprosentti 18), jotka edustivat sähkö- ja maakaasuverkon haltijoita, sähkö- ja maakaasumarkkinatoimijoita, uusiutuvan energian toimijoita, päästökaupan toiminnan harjoittajia, yhteistyötahoja hallinnon alalla sekä mediaa.

Ensimmäistä kertaa myös oma henkilöstö oli mukana tutkimuksessa. Ulkoisia sidosryhmien ja henkilöstön vastauksia analysoitiin erikseen. Henkilöstön vastausprosentti oli 49 prosenttia.

Vuonna 2014 kyselyn lisäksi tehtiin yhteensä 14 teemahaastattelua energiatehokkuuden sekä EU- ja kansainvälisten asioiden sidosryhmien edustajille.

Tutkimuksella haluttiin vastauksia muun muassa siihen, miten hyvin viraston toimintaa tunnetaan, millaisia mielikuvia virastoon liitetään sekä miten Energiaviraston määrittelemä strategia toteutuu käytännössä ja mitkä ovat suurimmat kuilut tavoitteiden ja todellisuuden välillä. Tässä verrattiin myös ulkoisten sidosryhmien ja henkilöstön vastauksia.

Virastolle luotiin mainemittari. Viraston maine sai ulkoisilta sidosryhmiltä tuloksen 63 (keskiarvoja, indeksi 0–100: < 57 = heikko, 57–62 = kohtalainen, 63–69 = hyvä, ≥ 70 = erinomainen). Julkisen sektorin mainekeskiarvo on 67.

Ulkoiset sidosryhmät pitivät Energiaviraston vahvuuksina reiluuutta, riippumattomuutta ja asiantuntijuutta. Kehityskohteina nähtiin asioiden joutuisa käsittely, dynaamisuus ja muutoskykyisyys.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Energiamarkkinavirastossa ei havaittu rikoksia vuoden 2014 aikana.

2. Energiavirasto talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2013	Talousarvio 2014 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2014	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veroluonteiset tulot	2 866 547,65	3 042 659	2 877 142,36	-165 517,07	95
11.04.01. Arvonlisävero	26 492,40	11 659	11 659,43	0,00	100
11.19.10. Energiaviraston valvontamaksu ja Perämeren tuulivoima-alueella peritävä tuulivoimamaksu	2 840 055,25	3 031 000	2 865 482,93	-165 517,07	95
12. Sekalaiset tulot	67 527 621,41	51 859 000	63 460 243,99	11 601 243,99	122
12.31.99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot		1 859 000	813 230,00	-1 045 770,00	44
12.31.99.3 Lentoliikenteen päästöoikeuksien huutokauppatulot		1 859 000	813 230,00	-1 045 770,00	44
12.32.99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	67 527 621,41	50 000 000	62 647 013,99	12 647 013,99	125
12.32.99.05 Päästöoikeuksien huutokauppatulot	66 932 482,75	50 000 000	62 647 013,99	12 647 013,99	125
12.32.99.06 Muut tulot	595 138,66	0	0,00	0,00	0
Tuloarviotilit yhteensä	70 394 169,06	54 901 659	66 337 386,35	11 435 726,92	121

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2013	Talousarvio 2014 (TA + LTA:t)	Talousarvion määrärahojen		Tilinpäätös 2014	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2014	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2014	Käyttö vuonna 2014 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	63 170 138,41	134 420 885	89 342 428,46	322 383,47	89 664 811,93	44 756 072,72	1 197 020,03	10 069 020,03	9 146 636,56	922 383,47
32.01.21. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	99 588,00	99 588,00	99 588,00	0,00
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	469 113,94	1 138 885	1 138 884,65		1 138 884,65	0,00				
32.40.95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset (arviomääräraha)	0,00	10 000	10 000,00		10 000,00	0,00				
32.60.01. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2v)	5 169 000,00	8 872 000	8 549 616,53	322 383,47	8 872 000,00	0,00	497 432,03	9 369 432,03	9 047 048,56	322 383,47
32.60.20. Energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistäminen sekä tiedotustoiminta (siirtomääräraha 3v)							600 000,00	600 000,00	0,00	600 000,00
32.60.44. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)	57 532 024,47	124 400 000	79 643 927,28		79 643 927,28	44 756 072,72				
Määrärahatilit yhteensä	63 170 138,41	134 420 885	89 342 428,46	322 383,47	89 664 811,93	44 756 072,72	1 197 020,03	10 069 020,03	9 146 636,56	922 383,47

Energiaviraston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Energiavirastolla ei ole valtuuksia.

3. ENERGIAVIRASTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2014 - 31.12.2014		1.1.2013 - 31.12.2013	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 518 447,97		1 636 265,00	
Muut toiminnan tuotot	<u>63 460 243,99</u>	64 978 691,96	<u>66 946 077,28</u>	68 582 342,28
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	87 611,96		109 274,69	
Henkilöstökulut	4 907 692,34		4 392 074,81	
Vuokrat	621 413,08		527 961,87	
Palvelujen ostot	4 476 067,03		1 251 894,78	
Muut kulut	350 936,55		368 662,87	
Poistot	373 073,90		308 316,54	
Sisäiset kulut	<u>17 782,08</u>	<u>10 834 576,94</u>	<u>0,00</u>	<u>6 958 185,56</u>
JÄÄMÄ I		54 144 115,02		61 624 156,72
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	22,20		1 412,94	
Rahoituskulut	<u>-452,92</u>	-430,72	<u>-344,51</u>	1 068,43
JÄÄMÄ II		54 143 684,30		61 625 225,15
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Elinkeinoelämälle	79 643 927,28		57 532 024,47	
Siirtotalouden kulujen palautukset	<u>0,00</u>	-79 643 927,28	<u>-595 138,66</u>	-56 936 885,81
JÄÄMÄ III		-25 500 242,98		4 688 339,34
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veroluonteiset maksut	2 865 482,93		2 840 055,25	
Perityt arvonlisäverot	11 659,43		26 492,40	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-1 138 884,65</u>	<u>1 738 257,71</u>	<u>-469 113,94</u>	<u>2 397 433,71</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-23 761 985,27</u>		<u>7 085 773,05</u>

4. ENERGIAVIRASTON TASE

	31.12.2014		31.12.2013	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	6 114,42		21 098,16	
Muut pitkävaikutteiset menot	466 259,28		450 136,93	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>140 958,50</u>	613 332,20	<u>220 010,54</u>	691 245,63
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		613 332,20		691 245,63
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	801 505,92		164 890,60	
Siirtosaamiset	0,00		11 524,00	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>4 705,86</u>	806 211,78	<u>2 076,48</u>	178 491,08
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		806 211,78		178 491,08
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>1 419 543,98</u>		<u>869 736,71</u>

ENERGIAVIRASTON TASE

	31.12.2014	31.12.2013
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
VALTION PÄÄOMA		
Valtion pääoma 1.1.1998	0,00	0,00
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-775 848,54	-253 855,92
Pääoman siirrot	23 870 780,33	-7 607 765,67
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-23 761 985,27</u>	<u>7 085 773,05</u>
	-667 053,48	-775 848,54
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Ostovelat	487 976,05	345 640,37
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	96 596,52	95 259,39
Edelleen tilittävät erät	78 904,55	72 247,80
Siirtovelat	1 423 120,34	911 692,32
Muut lyhytaikaiset velat	<u>0,00</u>	<u>220 745,37</u>
	2 086 597,46	1 645 585,25
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 086 597,46	1 645 585,25
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>1 419 543,98</u>	<u>869 736,71</u>

5. Liitetiedot

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Momentille 111910 (Energiaviraston valvontamaksu ja Perämeren tuulivoima-alueella perittävä tuulivoimamaksu) on vuonna 2014 kirjattu vain valvontamaksuja.

Energiavirasto toimii Suomen päästöoikeuksien huutokaupanpitäjänä. Vuonna 2014 aloitettiin myös lentoliikenteen päästöoikeuksien huutokaupat, joiden tuotto virasto tilittää liikenne- ja viestintäministeriön momentille 1231993.

Energiavirasto sai vuodesta 2014 uusia viranomaistehtäviä, jotka liittyvät mm. energiatehokkuussopimusten toimeenpanoon ja energiakatselmustoiminnan ohjaukseen. Viraston momentille 326001 siirrettiin uutta määrärahaa 3,2 miljoonaa työ- ja elinkeinoministeriön momentilta 326020. Määrärahalla perustettiin uusi ryhmä Energiatehokkuus ja solmittiin rahoitushankesopimuksia, jotka näkyvät tuotto- ja kululaskelmassa ostopalveluiden lisäyksenä.

Viraston taseessa oli tilinpäätöshetkellä edellistä vuotta enemmän myyntisaatavia, mikä johtuu laskutusrytmistä. Vastattavan puolella on tavallista suurempia siirtovelkoja, jotka liittyvät energiatehokkuuden rahoitussopimusten laskujen ajoitukseen.

Energiaviraston tilinpäätöseriin ei sisälly muita edelliseen tilikauteen kohdistuvia tuottoja tai kuluja eikä talousarviotuloja tai -menoja.

Varainhoitovuoden jälkeen ei ole olennaisia tapahtumia.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2013	Talousarvio 2014 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2014 määrärahojen		Tilinpäätös 2014	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2014	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2014	Käyttö vuonna 2014 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
32.60.01.	Bruttomenot	6 820 272,47	10 068 086,70		10 390 470,17					10 565 518,73	
Energiaviraston toimintamenot (S2V)	Bruttotulot	1 651 272,47	1 518 470,17		1 518 470,17					1 518 470,17	
	Nettomenot	5 169 000,00	8 872 000	8 549 616,53	322 383,47	8 872 000,00	0,00	497 432,03	9 369 432,03	9 047 048,56	322 383,47

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Energiavirastolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Energiavirastolla ei ole esitettävää liitteellä 4.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2014	2013
Henkilöstökulut	4 022 605,79	3 645 358,28
Palkat ja palkkiot	3 769 370,42	3 395 623,84
Tulosperusteiset erät	191 583,38	174 985,46
Lomapalkkavelan muutos	61 651,99	74 748,98
Henkilösivukulut	885 086,55	746 716,53
Eläkekulut	760 640,60	645 823,30
Muut henkilösivukulut	124 445,95	100 893,23
Yhteensä	4 907 692,34	4 392 074,81
Johdon palkat ja palkkiot, josta	107 735,00	104 250,00
- tulosperusteiset erät	2 929,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	1 360,00	1 280,00
Johto	240,00	240,00
Muu henkilöstö	1 120,00	1 040,00

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Energiavirastolla ei ole esitettävää liitteellä 6.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Energiavirastolla ei ole esitettävää liitteellä 7.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Energiavirastolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Energiavirastolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Energiavirastolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Energiavirastolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Myönnetyt takaukset ja takuut

Energiavirastolla ei ole esitettävää tässä kohdassa.

Myönnetyt takaukset ja takuut valuutoittain

Energiavirastolla ei ole esitettävää tässä kohdassa.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2014	Määräraha- tarve 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha- tarve	Määräraha- tarve
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	630 100,30	635 545,08	635 545,08	582 582,99	0,00	1 853 673,15

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2014	Määräraha- tarve 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha- tarve	Määräraha- tarve
Muut sopimukset ja sitoumukset						
...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Energiavirastolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällyttämättömät rahastoidut varat

Energiavirastolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Energiavirastolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Energiavirastolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Energiaviraston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot.

Energiaviraston taloudellinen tilanne selviää annetuista laskelmista ja niiden liitetiedoista ja toimintakertomuksesta.

6. Allekirjoitus

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 13. päivänä maaliskuuta 2015.


Vt. ylijohraja Jukka Moisanen